

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci prejednávania dedičstva po poručiiteľke **E. T.**, bývajúcej v Ž., ktorá zomrela X., za účasti dedičov **Ing. Ľ. T.**, bývajúceho v Ž. a **Ing. J. T.**, bývajúceho v Ž., zastúpeného JUDr. V. J., advokátom so sídlom v Ž., vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 15 D 700/2008, o dovolaní Ing. J. T. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. januára 2012 sp. zn. 5 CoD 24/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. januára 2012 sp. zn. 5 CoD 24/2011 a uznesenie Okresného súdu Žilina z 31. augusta 2011 č.k. 15 D 700/2008-374 a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením z 31. augusta 2011 č.k. 15 D 700/2008-374 vo veci prejednávania dedičstva po poručiiteľke E. T., rod. G. rozhodol tak, že: výrokom **I.** určil „všeobecnú cenu majetku poručiiteľky v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (ďalej len „BSM“) v sume 1 309 741 Sk (43 475,44 €), výšku dlhov v BSM sumou 100 000 Sk (3 319,39 €) a čistú hodnotu dedičstva v BSM v sume 1 209 741 Sk (40 156,05 €)“. Uviedol, že poručiiteľka a jej t.č. už nebohý manžel Ing. J. T. st. mali v BSM tento majetok a dlhy: „2/10 domu čís. súp. X. v katastrálnom území Žilina postavenom na parcele č. X. zapísanom na liste vlastníctva č. X. v hodnote 278 284 Sk, 3/4 rekreačnej chaty v katastrálnom území S. spolu s 3/4 parcely č. X., ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. X., v hodnote 186 554,25 Sk, finančnú pohľadávku voči Ing. Ľ. T. za prevod 2/10 domu čís. súp. X. v katastrálnom území Žilina, 1/4 rekreačnej chaty a 1/4 parc. č. X. v katastrálnom území S. na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu v Žiline č. D 750/2001, Dnot 92/2001, spolu v sume 340 468,75 Sk, finančnú hotovosť vo výške 9 811,62 USD, pôvodne vedenú na devízovom účte v S., a.s., pobočka Žilina, č. účtu X. viazaný na účet č. X., Ing. J. T. st. účty zrušené a prevedené na účty Ing. J. T. st. číslo X. a číslo X. vedené v S., a.s., pobočka Žilina, v sume

476 648 Sk, finančnú hotovosť vo výške 18,40 USD, vedenú na účte v S., a.s., pobočka Žilina, č. účtu X., S.S., v hodnote 894,24 Sk, finančnú hotovosť vedenú na účte v S., a.s., pobočka Žilina, č. účtu X.X., S. na meno Ing. J. T. st., v hodnote 26 891,85 Sk, pohľadávku poručiťky vyplývajúcu z vkladu do spoločného majetku zo svojho výlučného majetku v sume 100 000 Sk“. Z toho do dedičstva patrí: „ 1/10-ina domu čís. súp. X. v katastrálnom území Žilina, postavenom na parcele č. X. zapísaného na liste vlastníctva č. X. v hodnote 139 142 Sk, 3/8-iny rekreačnej chaty v katastrálnom území S. spolu s 3/8-inami CKN parcela č. X., zapísané na liste vlastníctva č. X. v hodnote 93 277,12 Sk, finančná pohľadávka voči Ing. L. T. za prevod 2/10-in domu čís. súp. X. v katastrálnom území Žilina, 1/4-iny rekreačnej chaty a 1/4-iny parcela č. X. v katastrálnom území S. na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu Žilina č. D 750/2001, Dnot 92/2001 spolu v sume 270 234,37 Sk, 1/2-ica finančnej hotovosti v sume 4 905,81 USD pôvodne vedená na devízovom účte v S., a.s., pobočka Žilina č.ú. X. viazaný na účet č. X., Ing. J. T. st. účty zrušené a prevedené na účty Ing. J. T. st. č.ú. X. a číslo X. vedené v S., a.s., pobočka Žilina v sume X. 324 Sk, 1/2-ica finančnej hotovosti v sume 9,20 USD, vedená na účte v S., a.s. pobočka Žilina, č.ú. X. S. v CM v hodnote 447,12 Sk, 1/2-ica finančnej hotovosti vedenej na účte v S., a.s., pobočka Žilina č.ú. X.X., S. na meno Ing. J. T. st. v hodnote 13 445,93 Sk“. V ďalšej časti rozhodnutia určil, čo patrí do dedičstva po nebohom Ing. J. T. st. (veci a práva bližšie označené v tejto časti uznesenia). Vo výroku **II.** určil všeobecnú cenu majetku poručiťky v sume 1 108 022,40 Sk (36 779,61 €), výšku dlhov sumou 0 Sk (0 €) a čistú hodnotu dedičstva v sume 1 108 022,40 Sk (36 779,61 €). Výrokom **III.** súd prvého stupňa potvrdil nadobudnutie dedičstva Ing. L. T. (pokiaľ ide o veci a práva bližšie označené v tejto výrokovej časti uznesenia). Napokon výrokom **IV.** určil súd odmenu a hotové výdavky notára ako súdneho komisára.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie dedič Ing. J. T., ktorý žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám v zmysle § 221 ods. 1 O.s.p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zistenia a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súdu prvého stupňa vytýkal, že rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, namietal zmätočnosť a nepreskúmateľnosť výroku I. rozhodnutia súdu prvého stupňa, v ktorom nie je určená čistá hodnota majetku

v BSM, nesprávne je určená aj všeobecná a čistá hodnota majetku patriaceho do dedičstva po poručiťke (výrok III. rozsudku) a nepreskúmateľné je rozhodnutie aj v časti určenia ceny lesných pozemkov v dôsledku „akýchsi neurčitých znaleckých posudkov, ktoré ako dôkaz neboli v konaní vykonané“.

K odvolaniu sa vyjadril druhý dedič Ing. L. T. podaním z 2. decembra 2011, ktorý žiadal napadnuté uznesenie potvrdiť alebo zmeniť. Súd neporušil procesné právo odvolateľa, keď nenariadil pojednávanie, lebo obaja žiadali konanie ukončiť, lebo nariadovanie ďalších pojednávaní je neúčelné a nevedie ku skončeniu veci a v danej dedičskej veci bolo asi 7-8 pojednávaní. Čestné prehlásenia manželov G. a D. T. prevzal aj odvolateľ, mal možnosť sa k nim vyjadriť, čo neurobil, preto bol aj notárom opakovane vyzvaný, na čo reagoval písomne listom z 15. júna 2011 a žiadal tiež konanie ukončiť. Ďalej vo vyjadrení zaujal podrobné stanovisko k jednotlivým 14. bodom odvolania Ing. J. T. ml.

Krajský súd v Žiline uznesením z 31. januára 2012 sp. zn. 5 CoD 24/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil, žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. V záujme presvedčivosti správnosti napadnutého rozhodnutia sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vypořiadal aj s odvolacími námietkami odvolateľa. K námietke odvolateľa, že súd rozhodol bez nariadenia pojednávania uviedol, že v dedičskej veci bolo vykonaných 8 pojednávaní, preto nemožno súhlasiť s odvolateľom, že mu bola odňatá možnosť konať, postupom súdu nedošlo k porušeniu § 175j O.s.p. Za dôvodnú považoval námietku týkajúcu sa nesprávností, resp. nepresností vo výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa, kde v bode 1 písm. a/ bolo nesprávne uvedené „všeobecná cena majetku poručiťky v BSM“, správne malo byť uvedené „všeobecná cena majetku v BSM“ a pod bodom b/ výroku bolo nesprávne uvedené „čistá hodnota dedičstva v BSM“, správne malo byť uvedené čistá hodnota majetku v BSM; podľa názoru odvolacieho súdu však tieto nesprávnosti nemajú zásadný vplyv na obsah napadnutého rozhodnutia. Súd sa vyjadril podrobne aj k namietanému nesprávne právnemu posúdeniu veci. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol dovolaním Ing. J. T., ktoré odôvodnil naplnením dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. a namietal, že mu bola postupom súdov odňatá možnosť konať pred súdom viacerými procesnými pochybeniami súdov. Súdom vytýkal, že po zrušení rozhodnutia vo veci odvolacím súdom (uznesením Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2009 sp. zn. 5 CoD 21/2009) prvostupňový súd nenariadil ďalšie pojednávanie a vo veci rozhodol. Tiež namietal, že mu nebolo ani doručené vyjadrenie druhého dediča k jeho odvolaniu, o obsahu ktorého sa dozvedel až z dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolaciemu súdu vytýkal, že v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nevyporiadal so všetkými hmotnoprávnymi a procesnými skutočnosťami, ktoré uviedol v odvolaní, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Prvostupňovému súdu taktiež vytýkal nesprávnosť skutkových zistení, nevykonanie dokazovania o znaleckých posudkoch, akceptovanie čestných vyhlásení ako dôkazov bez vypočutia vyhlasujúcich osôb ako svedkov a nezákonnosť určovacích výrokov. V ostatnej časti napádal správnosť právneho posúdenia rozsahu majetku patriaceho do BSM poručiťky, spôsobu vyporiadania pohľadávky poručiťky voči dovolateľovi, ako aj preukázanie a spôsob vyporiadania prostriedkov, ktoré boli vo výlučnom vlastníctve poručiťky. Dovolateľ tiež namietal, že sa sudy odchyľili od záväzného právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí (nepreskúmateľnosť - pozn. dovolacieho súdu), keď neodstránili nedostatky v odôvodnení svojich neskorších rozhodnutí v intenciách naznačených dovolacím súdom. Z uvedených dôvodov žiadal napadnuté uznesenie spolu s uznesením súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

Dedič Ing. L. T. vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dedič J. T. napadol dovolaním také uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nie je uvedené v týchto ustanoveniach; prípustnosť jeho dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Dovolanie by v danom prípade bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

Dovolaateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a existencia týchto väd v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolaateľ namieta, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať viacerými pochybeniami súdu. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú nesprávnosť v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto

postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy oboch nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Podľa názoru dovolateľa k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo tým, že 1/ súd prvého stupňa po zrušení jeho prvého rozhodnutia odvolacím súdom (uznesením z 30. septembra 2009 sp. zn. 5 CoD 21/2009) vo veci rozhodol uznesením z 31. augusta 2011 č.k. 15 D 700/2008-374 bez nariadenia pojednávania. Keďže nejde o prípad v zmysle § 175j O.s.p., malo byť vo veci nariadené pojednávanie, naviac ak súd pri svojom rozhodnutí vychádzal z dokazovania doplneného čestnými prehláseniami manželov G., JUDr. D. T. a ďalšími listinami – bližšie neurčenými znaleckými posudkami použitými pri oceňovaní „ostatných nehnuteľností v katastrálnom území V. a H., tieto pochybenia súdu prvého stupňa neodstránil ani odvolací súd, ktorý tiež rozhodol bez nariadenia pojednávania, 2/ odvolací súd sa nevyporiadal s jeho odvolacími námietkami a pokiaľ sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, porušil jeho právo na spravodlivý proces, rozhodnutie je preto nepreskúmateľné a výrok rozhodnutia odvolacieho v bode 1 ods. a/, c/ je zmätočný, lebo je v rozpore s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (neobsahuje určenú výšku majetku patriaceho do BSM poručiťky a jej manžela), čo konštatoval aj odvolací súd, 3/ nebolo mu doručené vyjadrenie druhého dediča Ing. L. T. k jeho odvolaniu, v ktorom sú uvádzané skutočnosti, ktoré dovtedy v konaní neuvádzal a o ktorých nebolo vykonané iné dokazovanie.

1. Z obsahu spisu vyplýva, že na odvolanie dediča Ing. J. T. Krajský súd v Žiline uznesením z 30. septembra 2009 sp. zn. 5 CoD 21/2009 zrušil uznesenie Okresného súdu Žilina zo 4. mája 2009 č.k. 15 D 700/2008-282 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uvedené

uznesenie krajského súdu napadol dovolaním dedič Ing. Ľ. T., jeho dovolanie Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 22. októbra 2010 sp. zn. 3 Cdo 38/2010 ako neprípustné odmietol. Po doručení uznesenia najvyššieho súdu účastníkom, dedič Ing. Ľ. T. sa písomne vyjadril k veci a predložil fotokópie čestných vyhlásení A. a O. G. a JUDr. D. T.. Svoje stanovisko k veci na výzvu súdneho komisára predložil aj Ing. J. T. listom z 15. júna 2011 a k tomu sa písomne vyjadril druhý dedič Ing. Ľ. T..

Keďže prejednanie dedičstva pred súdnym komisárom neskončilo vydaním osvedčenia o dedičstve (§ 38 ods. 1 O.s.p., § 175zd ods. 1 O.s.p.) vo veci prejednanie dedičstva podľa § 175q ods. 1 písm. d/ O.s.p. rozhodol Okresný súd Žilina uznesením z 31. augusta 2011 č.k. 15 D 700/2008-374. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že súd rozhodol po doplnení dokazovania čestnými vyhláseniami D. T., A. G. a O. G.. Uvedené uznesenie napadol odvolaním dedič J. T., krajský súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania potvrdil. Uvedeným postupom súdu prvého stupňa došlo k odňatiu možnosti dediča J. T. konať pred súdom.

Z odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Žilina z 31. augusta 2011 č.k. 15 D 700/2008-374 vyplýva, že okresný súd doplnil dokazovanie čestnými vyhláseniami D. T., A. G. a O. G., ktorí potvrdili, že mali vedomosť o vložení výlučných prostriedkov poručiťky do stavby rodinného domu patriaceho do BSM a z takto doplneného dokazovania súd vychádzal pri svojom rozhodovaní. Vykonávanie dôkazov je ovládané zásadou priamosti a ústnosti, preto sa predpokladá, že dôkazy budú v zásade vykonávané na pojednávaní a súd bude vo veci samej rozhodovať na pojednávaní. Táto zásada vyplýva z ustanovenia § 122 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého súd vykonáva dokazovania na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania. Keďže uvedené listinné dôkazy, ktorými súd doplnil dokazovanie, a ktoré zohľadnil pri svojom rozhodovaní, neboli vykonané na pojednávaní postupom zmysle § 129 O.s.p., týmto postupom súdu bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu „vo veci samej“ nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 O.s.p.). V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

Z ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd sám. V danom prípade bolo odvolaním napadnuté uznesenie prvého stupňa o prejednaní dedičstva a pokiaľ odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, jeho postup zodpovedal zákonu a nemal za následok odňatie možnosti dovolateľa pred odvolacím súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

2. Dovolateľ tiež namietal, že k odňatiu jeho možnosť konať pred súdom došlo aj tým, že súdy nerešpektovali právny názor dovolacieho súdu v prvšom rozhodnutí (týkajúci sa riadneho odôvodnenia rozhodnutia), že rozhodnutia nie sú dostatočne odôvodnené. Pokiaľ dovolateľ namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a vyporiadania sa s jeho odvolacími námietkami, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (I. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07). Vychádzajúc z toho dospel dovolací súd k záveru, že právo dovolateľa na riadne odôvodnenie porušené nebolo. Odôvodnenie napadnutého uznesenia obsahuje nielen vysvetlenie skutkových zistení a záverov, ku ktorým dospel odvolací súd, ale tiež právne posúdenie týchto záverov.

Rovnako nebolo možné prisvedčiť dovolateľovi, že procesný postup odvolacieho súdu porušil jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že by nesplnil svoju povinnosť účinne sa zaoberať takými námietkami a argumentmi, ktoré majú význam pre rozhodnutie. Z hľadiska obsahového je zrejmé, že odvolací súd sa s jeho odvolacími námietkami aj zaoberal (viď str. 11 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Pokiaľ vysvetlenie posúdenia týchto námietok zo strany odvolacieho súdu nepovažuje dovolateľ za presvedčivé alebo úplné, ide o okolnosť majúcu význam z hľadiska preskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

Judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) už dávnejšie dospela k záveru, že nepreskúmateľnosť nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Názor zaujatý v uvedenom judikáte je plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od neho. Na tom, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., sú založené aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013, 3 Cdo 18/2013, ale tiež 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011, 7 Cdo 109/2011 a aktuálne aj 1 ECdo 10/2014).

Správnosť takéhoto náhľadu na problematiku nepreskúmateľnosti a jej dôsledkov potvrdzujú aj rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (pozri napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013, III. ÚS 551/2012, III. ÚS 1/2015).

3. Dovolateľ v dovolaní namietal, že v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. aj tým, že mu nebolo doručené vyjadrenie druhého dediča Ing. Ľ. T. k jeho odvolaniu, s ktorým nemal možnosť sa oboznámiť a na toto reagovať, keďže odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu Ing. J. T. z 9. novembra 2011 (viď čl. 389 a nasl. spisu) sa písomne vyjadril druhý dedič Ing. L. T. podaním z 2. decembra 2011 (čl. 394 a nasl. spisu), dovolateľ ale nemal možnosť dozvedieť sa o tomto vyjadrení a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd mu toto vyjadrenie druhého dediča nedoručil, preto opodstatnene tvrdí, že mu tým bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

So zreteľom na to dospel dovolací súd k záveru, že dedičovi Ing. J. T. bola v danom prípade odňatá možnosť pred súdom konať. Jeho dovolanie je preto nielen prípustné (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale aj opodstatnené (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

4. Pokiaľ sa v dovolaní spochybňuje úplnosť a správnosť skutkových zistení súdov, najvyšší súd uvádza, že v súlade s jeho rozhodovacou praxou môže neúplnosť skutkových zistení súdu nižšieho stupňa viesť k vecne nesprávnemu rozhodnutiu súdu, nemôže ale založiť prípustnosť dovolania, lebo nie je vadou vymenovanou v § 237 O.s.p. Pokiaľ by bola opodstatnená námietka dovolateľa, že súdy rozhodli bez toho, aby zistili všetky rozhodujúce

skutkové okolnosti, mohla by sa týkať nanajvýš tzv. inej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), táto tzv. iná procesná vada ale nezakladá prípustnosť dovolania. Taktiež nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

5. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľovi bola z dôvodov uvedených pod bodmi 1. a 3. odňatá možnosť pred súdom konať. Dovolanie je preto nielen prípustné (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale aj opodstatnené (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

Najvyšší súd z uvedeného dôvodu napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj ním potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. júla 2015

JUDr. Daniela Sučanská v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková